

TOVERI

Linnän suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.
TOIMITUSKUNTA:
 W. N. REIVÖ, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN.

TOVERI (The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Company.
 Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.
 AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 13, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:
 For 1 year \$3.50; For 6 Months, \$1.75; For 3 Months, \$1.00; For 1 Month 40c.

Ilmottushinta 40c palstatuunalla. Kuukauden-ilmotukset \$1.50 kerta ja muistoväryillä \$2.00 kerta. Kihlaus, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta. Hautaus- ja nimenmuutos-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset \$1.50 kerta, avioliitto-ilmotukset \$1.00 kerta. Seisovat ilmoitukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatuunalla: 1 v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c. Satunnaisista ilmoituksista tulee rahaa seurata mukana. Englanninkielestä suomenaetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:
 1 vuosikerta \$3.50; 6 kuukautta \$1.75; 3 kuukautta \$1.00; 1 kuukausi 40c.
SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:
 1 vuosikerta \$5.00; 6 kuukautta \$3.00.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa.
 Telefooni: konttori 365, tolm. 832.

Miksi ei hiukan etem- mäksi?

Äskeisten pankkikeikausten johdosta Seattlesta rientävät sikäläiset porvari-lehdet vaatimaan lainlaajituskunnalta toimenpiteitä siihen suuntaan, että yksityiset sijoittajat eivät tästä lähtien enää kärsisi vahinkoa vaikka pankki keikahtaisikin. Pintapuolisesti katsottuna näyttää siltä kuin esitetty asia olisi suurestakin merkitykseltä, mutta kun kaikki aasianhaarat otetaan huomioon, niin tarkoitukseksi ei ole mitään muuta kuin pankkiirien suojeleminen. Onhan luonnollista, että yleisöä herää epäluottamus sellaista pankkilaitosta kohtaan, joka jossakin keikahtelee aina tuontuotakin, ja se alkaa vaatia valtion pankkilaitoksia. Mutta se tapahtuisi yksityisten pankkien voittojen kustannuksella.

Jos yleisö ei vaatisi sutoja rahoilleen, niin vähät välittäisi porvarillinen sanomalehdistö siitä, vaikka pankkeja keikahtelisi joka päivä. Mutta se tekee kaikkensa yksityisten pankkiirien suojelemiseksi valtion kustannuksella, sillä kysymyksessä ei ole mitään muuta kuin, että valtio maksaisi aina tallettajille silloin kun pankkiirit ovat keinottelullaan ajaneet pankin vararikoon.

Tallettajien etuja on suojeltava, mutta miksi ei poisteta koko yksityisten pankkiliikettä? Jos keran valtiossa on ainoa turva siinä tapauksessa kun yksityinen ei enää voi asemaa hallita vaan tekee konkurssin, niin mitä hyötyä on sellaisesta kokeilusta, että annetaan yksityisten edellekin keinotella tallettajien rahoilla ja turvautuaan valtion vasta keikausten sattuessa? Sellainen on järjetömyyttä. Mutta nämä samat porvarilliset lehdet ovat valmiit selittämään, että valtio ei voisi hoitaa pankkiliikettä, koska sillä ei ole siihen tarpeellista älyä. Tuntuu kuitenkin siltä, että sillä olisi kykyä älyä hoitaa voittoa tuottavaa liikettä, koska sillä täytyy olla älyä hoitaa konkurssin tehneen liikkeenkin asiat jälleen sille kannalle, että yksityinen, jonka "älyttömyys" ajoi sen karille, voi sen jälleen ottaa haltuunsa, alkaakseen sillä uudestaan keinottelemaan.

— Se luokka joka painoi leimansa kristinoppiin sen ensiäköina, oli sühr-kaupunkien ryyssäläisköyhälistö. Nämä ainekset olivat vierantuneet tekemästä työtä: koko tuotanto näytti heistä jotensakin yhdentekevältä, heidän esikuvansa olivat kedon lijat, jotka eivät kylvä eivätkä kehrää ja kuitenkin kuostavat. Kun he kokivat saadakaan toista omaisuuden ajakoa, eivät he ajatelleet tuotannonvälineitä, vaan nautinnonvälineitä. — Sos. historia.

Tarkasta Toverin ilmoituksia.

Missä tarkoituksessa?

Omituisena ilmiönä huomaa nykyisin täällä lannella ilmestyvässä Hearstin lehdistön pääedustajassa, San Francisco Examinerissa täydellisen kannan vaihdoksen sotakysymykseen nähden. Mainittu lehti, joka päihin saakka on keinoja valitsemaan koettanut kiihoittaa Yhdysvaltoja sotaan, näyttää nyt tekevän kaikkensa estääkseen sen siitä. Tällainen äkkinäinen muutos saattaa antaa aihetta mendenlaisiin ajatuksiin: saattaa olla niitkin jotka ajattelevat lehdien (Hearstin, joka määrää mitä hänen lehdistään puhutaan) todellakin muuttuneen sodan kannattajasta sodan vastustajaksi.

Mutta sellaiseen ajatteluun tuskin on syytä. Examiner ei vastusta sotaa sellaisenaan, vaan vastustaa sotaa Saksaa vastaan. Saamme edelleenkin olla aivan varmoja siitä, että sotaa Meksikoa vastaan se olisi valmis kannattamaan entisellä häikäilemättömyydellään milloin tahansa. Kaikkein todennäköisintä on, että se pelkää sodan Saksaa vastaan estävän sodan Meksikoa vastaan, jota se niin haikaasti haluaa.

Saattaa kysyä miksi se kannattaa sotaa Meksikoa vastaan, mutta ei sotaa Saksaa vastaan jottei tulmuutta julkisesti ihail-

Ammattiyhdistysliike ja kapitalistiluokan voiman keskittyminen

Ammattiyhdistysliikkeen vaikutusvoima ja sen taistelun tuokselisuus on luonnollisesti suurin silloin, kun työnantajat ovat vielä hajallaan ja taistelu voidaan kohdistaa järjestelmällisesti toiseen työnantajien toiseen jälkeen. Taistelussa olevia työläisiä voivat työssä olevat helposti avustaa, ja voitto lisää ammattiyhdistysten jäsenmäärää ja innostusta. Kun liikkeet ovat vielä pienet tai keskinkertaisia suurutta, kilpailu työnantajien keskuudessa voimakas, on tuollaisella taistelutavalla varsin hyvät voiton mahdollisuudet. Työnantaja on yksinänsä heikko, pelkää kuitiensa menetystä ja kilpailijansa edellepääsemistä sillä aikaa kun hänen laitoksensa rattaat seisovat. Suurliikkeitten harvojen omistajien keikuudessa jo sitä vastoin alusta alkaen on työnantajien keskinäinen solidariteetti ja avunanto luonnollinen, vieläpä liikkeitten keskittyessä renkaisiin tai trusteihin, käy työnantajien keskinäinen liittoutuminen aivan tarpeettomaksikin, sillä syndikaatti ja trusti hoitelee työnantajaliiton asioita, ja on se liitto paljon voimakkaampi kuin työn-

Vastausta ei tarvitse etsiä kaukaa, herra Hearst omistaa suunnattomia maa-aloja Meksikossa, mutta tuskin mitään Saksassa. Meksikoa vastaan käyty sota olisi Hearstin etujen puolesta käyty sota, Saksaa vastaan ei, ja siitä löytyy selitys lehden kannan vaihteluun. Eivät porvarilliset lehdetkään vaadi sotaa missään verenhimoisuudessa, vaan omistajiansa etujen mukaan. Milloin niiden omistajilla ei ole sodasta mitään voitettavaa, ei niillä ole syytä sotakiihoitukseen, mutta milloin siitä vain tulee voittoa, ovat "maan edut", aina vaatimassa sotaa.

Merkillepantava muuten on myöskin se, että samalla kuin koko maan sanomalehdistö huutaa sotaa Saksaa vastaan, kerroilee se vain pienillä otsikoilla niistä mellakoista, joita Meksikon rajalla tapahtuu. Joitakin aikoja sitte ne kyllä puhuivat sellaisistakin mellakoista, joita tuskin ollenkaan tapahtuukaan, mutta silloin oli tarkoitus saada sota syyttämään Meksikoa vastaan. Oli kuitenkin väärin uskoa, että sodan vaara Meksikoa vastaan on jo kokonaan ohitse. Ei ole, mellakoita "sattu" rajalla riittävässä määrässä, jotta milloin hyvänsä kaikki on kunnossa, voidaan julistaa sota Meksikoa vastaan, aivan odottamatta, ja silloin on sellaisilla lehdistä kuin Examiner mitä mainioita tilaisuuksia vaatia sotaa ja selittää, että se ei ole sotakiihoinen, koska se vastusti sotaa Saksaa vastaan.

Porvarien juonet ovat kieroja.

Nuorison rikossellisuus sodan aikana

Joka päivä nielee sota tuhansit parhaassa nuoruudessa kuokstuksessa olevia ihmisiä uririkseen hävittäen siten kansojen parasta elinvoimaa. Sotivien kansojen väkijuku laskee nopeasti, sillä syntyväisyys ei voi korvata runsaasta kuolemien satoa. Jokaisessa sotivassa maassa lisääntyy kurjuus huimaavaa vauhtia ja samalla laskee kansainvälisen taso huomattavasti entistäänkin alemmaksi, sillä alituiset kärsimykset tylystyttävät mieltä ja ajatuskkyä. Kun kaiken tämän ohessa järjestelmällisesti kihoitetaan kansojen eläimellisiä vaistoja niitä usutaessa totuutaan vastaan, ja kun sotakentällä har-

jotettua julmuutta julkisesti ihail-

antajaliitto jonkun ammatin alalla.

Mutta työläisten taistelun ryhtymisen ammattiyhdistysliikkeen avulla saa pianikin työnantajat liittoutumaan keskenään. Pieniä ja keskikokoisia liikkeitä käsitävillä elinkeinoaloilla, missä ammattiyhdistysliikkeen vaikutusvoima on suurin, alkavat työnantajat ensin yhdistyä. Työläisten ammattiyhdistystaistelu huomattavimpia tuloksia tuottaessaan saa hyvinkin pian vastaan työnantajiston, joka on järjestäytynyt työläisten järjestöä vastaan.

Työnantajaliitton muodostaminen tekee ammattiyhdistysliikkeen yksityshyökkäysten onnistumisen paljon vaikeammaksi jossakin ei mahdollottomaksi. Yksitysen työnantajan turvana on nyt hänen järjestönsä, joka korvaa hänen tappioitaan ja huolehtii siitä, ettei lakossa oleva työläinen saa muualta työtä, kun taas liiton toimesta yritetään lakonalaisten työnantajien kiireellisiä töitä suorittaa muualla. Jos lakkoja tulee alituisen, tarttuu työnantajaliittokin puolestaan taisteluseeseensa, sulkuen, pa-

laan, niin on itsestäänkin selvää, että tällaiset olosuhteet eivät saata olla tekemättä vaikutustaan myöskin nuorison herkkään mieleen. Vereksenä todistena siitä, että nuoriso ajaa hengestä on todellakin itselleen ottanut voimakkaita vaikutteita, on huomattavasti lisääntynyt rikossellisuus, josta eri maissa koottu tielastot puhuvat räikeästi kieltään.

Niinpä osottaa Englannin suurimmista kaupungeista hiljattain julkaistu rikostilasto, että rikossellisuus niissä keskimäärin entiseen verrattuna on kohonnut 34 pros. Täten oli esim. Lontoossa kolmen kk. ajalla edelliseen vuoteen verrattuna nuorten rikokselisten luku kohonnut 1,304:stä 2,005:teen ja toisissa kaupungeissa oli suhde samansuuntainen. Näistä rikokselisista oli 1,314 syytetty varkaudesta ja itse rikoksien laadusta päätien-tulee siihen johtopäätökseen, että näitä varkauksia eivät aiheuttaneet yhteiskunnalliset syyt, vaan pikemminkin sotatouls ja sotakiihkoilu.

Kaikki ase- ja työkuuntoiset miehet on viety rintamalle ja siksi on sotatarve- ja muunkin teollisuuden palvelukseen, samaten kuin kaikille muillekin aloille, otettu korvaukseksi työtarkotukseen kysymättömiä voimia nuorison keskuudesta, nuorukaisia, joilla vielä ei todellisuudessa saata olla asianmukaista tarmoa, eikä vastustuskykyäkään voidakseen kestää kaikkia kiusauksia, vaikkakin heillä fyysisillä voimaa saattaisi olemaan tehtäväänsä suorittamiseen.

Mikäli nuorison keskuudessa tapahtuu rikossellisuus on kysymyksessä, niin johtuu se usein massa tapauksessa juuri vastustuskyvyn ja tahdonlujuuden puutteesta. Sillä kun nykyisissä työoloissa esim. nuorisoa fyysisesti rasitetaan yli voimainensa, niin siitä on välittömän seurauksena siveellinen heikkous. Joutuneensa sitten vielä poikkeuksellisen vastuunalaisten asemaan, on se omansa kysymättömissä nuorisoa kohtottamaan liian suureksi itsetietoisuutta, mikä sen useinkin johtaa vallitsevia säädköitä uhmaamaan ollenkaan seurauksia ajattelematta. Nuoriso pitää utrotyönä asetusta vastustamaan jokaista työlaista säännöstä ja mahtia, jonka tarkotuksesta ja välttämättömyydestä sillä ei ole kyllin sel-

salkuun, koettaen siten heikontaa ammattiyhdistysten voimaa ja saada työläiset taipumaan.

Järjestyessään työnantajisto pääsee määräämään taisteluloisto, joka on kaikissa taisteluissa mitä tärkein, jopa ratkaisevinkin seikka usein. Teollisuuden nousujan vallitessa ovat työläisten voitonotot suuimmimmat, sillä silloin työnantaja, jotta ei menettäisi hyvän liikkeen voitonmahdollisuuksia, on taipuisa myöntämään osan voitostaan työläisille palkankorotuksen muodossa; voimakkaatkin työnantajat sellaisina liikeaikoina pyrkivät välttämään työtaisteluita. Järjestynyt työnantajisto sen sijaan pyrkii aina lykkäämään taistelun teollisuuden lakko-aikaan, jolloin työnantajilla on liikatuotantoa ja työläisten asema työttömyyden takia heikompia, ja ammattiyhdistysten rahallinen asema myös heikompia suurten avustusvaimusten ja jäsenmäärän vähenymyksen takia. Jo tämä taistelujan siirtäminen työnantajille edulliseksi merkitsee työnantajien järjestymiselle suurta voittoa.

Toiselta puolen kuitenkin työnantajien järjestymisen puolestaan edistää ammattiyhdistysten kasvua, sillä kunjärjestyttömät työläiset, joita järjestynyt työnantajiston sulkutaistelutapa kohtaa yhtä hyvin kuin järjestyneitäkin, huomaavat nyt olevansa tykkäänään työnantajiston armoilla, ei heillä ole muuta keinoa kuin paeta ammattiyhdis-

vää käsitystä. Tällaiseen asemaan joutuessaan ei sillä ainoastaan ole selvää käsitystä siitä mikä ehdottomasti on oikeata ja mikä väärää, sillä nuo käsitteet eivät sen mielessä vielä ole kerinneet kehityä tietoisuudeksi. Elämän olemus selviää sille valloillaan olevien voimien ja vaikuttimien kelkeytymisestä, joihen vaikutusta se avistamatta ja odottamatta äkkiä tuntee itsesään ja tällaisesta mielentilasta on askel rikokselisuuteen niin perin lyhyt.

Kun sitten lasten isät suurimaksi osaksi ovat rintamassa, tai sitten teollisuuden palveluksessa niin tarkoin, että he eivät mitenkään ennäätä pitää lastensa paheita silmällä ja kun useinkaan äitien vaikutusvalta, jos nim. työläisnainen töitensä puolesta lapsiaan ennäätäisiin silmällä pitää, ei kykene liian suuresti itsetietoista nuorisoa ohjaamaan, niin tämä lopuksi joutuu kokonaan oman hillittömyytensä valtaan.

Kaiken tämän lisäksi on laitoksia, joihen turmiollista vaikutusta lasten ja nuorison mieleen ei yleisesti vielä osata arvostella kyllin suureksi. Tällaisia laitoksia ovat elävänkuvien teatterit ollessaan nykyisten voitonkeittelijöiden ja sotakiihkoilijöiden aseina ja välikappaleina kansan mielipidettä sodalle suosiolliseksi muokattaessa. Näissä innostuneelle yleisölle näytetään katkelmia sodasta raakuksineen, ryöstöineen ja murhineen ja kypsymättömän nuorison sallitaan kaikkia näitä esityksiä katsella. Nuorison vaikuttimille alttuisen mieleen nämä esitykset ovat myrkyä, jonka vaikutus jo kyllin räikeästi on esim. Lontoossa viime aikoina ja yleensä koko sodan aikana tullut näkyviin. Niinpä on käynyt aivan yleiseksi kaikenlaisten ryöstöjen toimeenpaneminen Lontoon kaduilla hämäärän tultua ja hyvin usein ovat rikokseliset aivan keskenkasvuisia poikia, jotka näitä tekoja pitävät erikoisen urhoollisuuden osotuksena. Nämä pojat ovat liikkuvissa kuvissa nähneet samankaltaisia esityksiä sotatankereilla ja siksi he toimintatavuuksina ollen itse haluavat esittää jotakin yhtä repäisevää kuin mitä ovat nähneet.

Täten on sota suoranaisesti syllisenä oikeuskäsitteitten hölytymisen, puhumattakaan siveellisyyskäsitteistä, ja tämä henkisen rappeutuminen ilmenee hy-

tysten turviin. Siten järjestyneen työnantajiston taistelu työväenjärjestöä vastaan kasvattaa tämän jäsenlukua ja voimaa.

Mitä tulee eri työnantajaliitton keskinäiseen vahvuuteen, riippuu se niiden kokoonpanosta; voimakkaimmat ovat suurteollisuustyönantajain liitot, ja näissä taas ovat mahtavimmat suurten rengastuenteiden, teollisuusalojen liitot. Näitten keskuudessa ei ole pelkoa siitä, että kukaan kilpailija saisi etua liikkeen seisomista, ja tavarannuukkuus seikanse johdosta antaa aiheen tavarahintojen nostamiseen, jonka kautta lakkotappiot korvataan. Näillä työnantajajärjestöillä on siis vahvin asema taistelussa ammattiyhdistyksiä vastaan, ja ne saavatkin johtavan aseman kaikkien työnantajaliitton keskuudessa. Mitä enemmän pienet kapitalistit saavat antaa peräksi ammattiyhdistyksille, mitä arveluttavammalta niistä työläisten mahti alkaa näyttää, sitä kiinteämmin tuntevat ne itsensä solidariseksi suurteollisuudenharjoittajain kanssa, jotka ne huomaavat oman asianse esitaistelijoiiksi. Työläisten taistelu siis ajaa työnantajamaailmaa yhteen yhdeksi kokonaiseksi, ja saman tekee taistelu puolestaan työläisluokalle, sekin takoutuu yhä kiinteämmin yhteen mitä pidemmälle taistelut jatkuvat.

Työnantaja- ja työläisjärjestöjen kehittyminen saa aikaan sen, että palkkataistelut käyvät yhä

vin voimakkaasti juuri lapsissa, joihen kasvatukseen ei nykyisen tilanteen aikana ennäätä tarpeeksi huomiota kiinnittää kun kaikkien ponnistusten päämäärä-

na on sota, jonka ammottavaan kitaan kaikki mitä kansat vuosisatoin aikana ovat luoneet, tinki-mättä uhraatun. — New Yorker Volkszeitung.

SIELTÄ ja TÄÄLTÄ

ONPAS NILLÄ KIIRE.

Viimeksi ilmestyneessä "Astorian Sanomissa" ravitaan lukijaa seuraavanlaisella "tiedonannolla": "Al-lekirjoittanut erosi Astorian Sanomien toimittuksesta viime torstaina omien kirjallisten töitensä vuoksi. Sitteen seuraa "vilpittön kiitos" ja al-la: "Ivar Ahonen."

Kai se "omien kirjallisten töitensä" sarja lienee tärkeä ja kiireellinen kun mies niitten takia jättää niin vaikutusvaltaisen aseman kuin kokonaisen lehden toimittamisen. Mistäs me nyt saamme tietää millä tavalla se ihmisen alempi olemus venkoilee kun ei Mr. Ahonen enään sitä meille selosta. Emme sitä tietämään minne Mr. Ahonen ottaa päämajansa, tuleeko jäämään kalakylään vai meneeko jonnekin muualle.

Ei ollut siis pitkä Mr. Ahosenkaan reiki musteenturhijain ohdakkeisella tiellä. Se tosin aikoihin luukan pahentestesti. Hän nim. astui vaalien edellä toimittukseen ja tuli lehti hänen toimittajana ollessaan neuvoneeksi Oregonin äänestäjille vettä-mään viivansa kieltolain täydennystä vastaan. Mutta selviytyi siitä siittäkin ja nyt meillä tuosta neuvosta huolimatta on kieltolain voimassa.

Viime kesänä erosi saman lehden toimittuksesta Mr. Turvanen, mutta silloin oltiin siellä niin tokerota, että sanottiin syynä olevan sen kun lehdellä ei ole varoja pitää "kallispalkkaista toimittajaa". Sitteen tapahtui omistajan vaihdos ja tulivat vaalitkin. Ne olivat poutapäiviä ne vaalien ajat. Silloin tuli rahaa kuin roskaa. Lehdelle otettiin kaksi toimittajaa, jotka sitä ovat "palvelleet" tähän saakka.

Mutta nyt tul'vat "kirjalliset työt" ja hajottivat niin sopuisan toimittusen — jo näin alkaseen. Vaaleihin on näet vielä lähes kaksi vuotta. Kunkinahan käyneekään ennenkuin siinä päästään? Jaksaaakohan liikeenhoitaja vastustaa "kirjallisten töitensä" viettelystä vai erooko hänkin ennen vaaleja? Sitä emme tiedä. Jäämme asian suhteen odottavalle kannalle.

HARMILLISTA SE ON, MUTTA?

Ne henkilöt, joihen "on täytynyt kärsiä todellista sydäntuskia maailman tähden"—kuten professori George D. Herron sanoo kirkkoherra Bouck Whiten täytynneen kärsiä ennenkuin on voinut nahoistaan puser-taan "Kirvesmiehen"—ovat aina kauhukseen huomanneet, että työläisten pyrkimykset olojensa parantamiseksi kulkevat "pään seinästä". Sen huomasi Suomen herraskaiselkin aikoinaan täydelleen epäonnistuttuaan yrityksissään ohjata työväenliikettä "otkoalle" tollalle. Pelastaakseen eede-

laajemmiksi ja merkitykseltään viimein yhteiskunnalliseksi ja valtiolliseksi. Ammattiyhdistysten taistelujen tilalle yksityisiä työnantajia vastaan tulevat joukkotistelut, jotka koskevat koko teollisuusalaa, jopa koko yhteiskuntaakin milloin on kysymyksessä joku työnjoon kautta yhteen sidotun tuotannon tärkeimmistä osista. Täten johdutaan niille aloille, joilla tulee kysymykseen työväen valtiollinen järjestö ja sen toimintamahdollisuudet. Taistelu muuttuvat lopuksi taisteluksi vallasta yhdistyntyttä työnantajamaailmaa kapitalistiluokkaa vastaan.

Kuitenkaan ei työnantajajärjestöjen kasvaminen tee työväen ammattiyhdistystaistelua tarpeettomaksi. On yksipuolista päätellä, että koska työnantajajärjestöllä on valta käsissään ja ne voivat varrotta niin kaavan kuin ammattiyhdistykset ovat ammetaneet siihen voimansa, työläiset saaneet ylivaallan, niin sen takia ammatilliset taistelut alapaittyvät tappiolla, sulut sen sijaan aina työnantajien voilla. Sillä tässä ei ole ratkaistavana yksinomaa valtakysymys, vaan myös laskukysymys taistelun vaikutuksesta voittotason. Lakko tai salku teollisuuden nousu-aikana merkitsee kaikissa tapauksissa niin suurta häviötä työnantajille, että heille voi olla edullisempaa suostua palkankorotuksiin välttääkseen taistelua, vaikkapa ovat voimakkaitakin. Teollisuuden nousuaikana voi sulun

sen "mitä pelastettavissa oli", hommasivat he kaikenlaisia, omia ihanteitaan vastaavia "työväenliikkeitä", joista yksi purjehti kristillisen sosialismin lipulla. Sen liikkeen tarkoitus oli säilyttää se "onnellinen asialin (ila)", jossa uskonto ja työväenliike kulkevat käsikädessä. Mutta juuri kun heidän työnsä piti alkaa kantaamaan kukkeinta hedelmäänsä, huomasiivat heidän kauhuksensa, että tu-loksensa olikin "se onneton asialin (ila)", että uskonto ja työväenliike erosivat toisistaan. Kristillinen "työväenliike" kuului olemattomiin, eikä sillä ollut mitään merkitystä Suomen työväestöön nähden. Sen jälkeen vaihtelivat "pelastajat" reseptiään, mutta yhtä huonolla menestyksellä—työväestö on kaikista estelemisistä huolimatta aina kulkeutunut omilla järjestöillään tai ollut kokonaan ilman järjestöjä, mikäli suomalaisista on puhe.

Nyt ovat jotkut tällaiset tuulen pieksäjät pitkästyneet päivittäin, ja saadakseen vaihtelua elämäänsä ja—se on tärkeintä—ennen kaikkea dollareita käsinsä, ovat alkaneet juttelemaan, että Amerikan suomalaisen keskuuteen olisi saatava istutetuksi sellainen työväenliike, joka ei olisi uskontovastainen. Nykyinen S. S. Järjestö kuuluu olevan muotoin melkein kelvollinen, mutta kun se on jyrkästi erossa uskonnosta. Asiasta on jo kirjoitettu julkisuudessa ja kuuluu se olevan erittäin suuresta merkityksestä "rakkaalle" siirtokansallemme. Kirjoittajat ovat saaneet haravina, että vaikka kristinoppia ei ole ajottukaan puolestaasi, niin se "vääräntämättömässä muodossaan" ei siiliä kielläkään ihmistä hankkimasta oloihinsa parannusta. Ja kun se ei kerran kiellä, niin mitäpä muuta kun perustetaan uusi työläisten järjestö, jonka pohjana on "vääräntämätön kristinoppi", hallitaan se luja keskusjärjestön avulla ja kuljetetaan sitten koko hösä Amerikan utoilukkeen yhteyteen. Tällä o'vältetty koko se harmi, jonka materialistiset "rähjääjät" ovat saattaneet niille, joihen "on täytynyt kärsiä todellista sydänsurua maailman tähden" ja samalla vaivalta työväki on esteettä kulkemasta "harhaan".

Koetakaan vaan, herrat "sydäntuskien kärsijät", hysä materialismin vaaraa vastaan, kyllä te pian siitä saatte kyllänne. Se voipi tuottaa ohi menevää sekaannusta joihinkin työläisryhmiin, mutta lopullisena tuloksena siitä on vain entistä suuremman "sydänsuruu" teille itsellenne. Työväestöä ei ravita lottuisilla eikä rukouksilla, siihen tarvitaan jokapäiväinen leipä kokonaan—sellainen kuin sen Lutherus käsitti, siihen liitettynä kaikki hänen järkeensä tehdyt keksinnöt—ja sen työläiset voivat

kautta heikonnettu tai muuten heikko ammattiliittokin saada niin paljo aikaan, että työnantajat katsovat parhaaksi myöntää kuin ryhtyä kultaisen sadon niiton aikana työseisaukseen.

Työnantajamaailman järjestyminen siis tuo monta etua työväestöä vastustaakseen. Mitä enemmän teollinen kehitys—menee eteenpäin, mitä enemmän liikkeet suurenevät, pääomaa kasaantuvat ja teollisuusalat rengastuvat, sitä voimakkaammaksi käy niitten asema työläisten järjestöön nähden, ja sitä vaikeammaksi ammattiyhdistyksille pakottaa niiltä etuja työläisille. Se pakottaa järjestyneet työläiset entistä voimakkaampaan valistustyöhön järjestymättömien joukkojen keskuudessa, saadaksesen ammatillisen järjestönsä mahdollisimman voimakkaaksi ja sen voiman kasvamaan samassa suhteessa kuin työnantajienkin voima kasvaa. Työnantajain mahdin kasvaminen laskee kunkin järjestyneen työläisen niskoille entistä enemmän velvollisuuksia toimia ja agititeerata järjestönsä hyväksi. Jokaisen ammattiyhdistysjäsenen tulee ryhtyä valistus- ja järjestötyöhön tekijäksi, agitatoriksi järjestyttömien työläistöveriensa keskuudessa. Muussa tapauksessa työnantajien yhdistynyt mahti kasvaa meidän ylitsemme ja ammattiyhdistykset eivät sen voimaa vastaan jaksata taistella elintasomme kohottamiseksi.